

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előljáróságoknak egész évre 8 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Fullánkok.

A közlélmzés kérdései ma mindenél előbbrevalók lévén, először egy közlélmzési „Fullánkot” adunk.

Kevés ember van olyan kivételes helyzetben, hogy nem érzi a mai közlélmzési állapotok rettenetes nehézségeit, mindenki tudja, hogy van buza és még sem szabad vásárolni, van korpá, árpa is akad és mégsem lehet sertést hizlalni s így mindenkit érdekelni fog az a nagy esemény, amelyet illetékes helyről tudatnak velünk s amelyet méltán úgy tekinthetünk, mint a kátyuba jutott közlélmzési viszonyok megmentőjét!

A Haditermény részvénytársaság — mondja ez a hiradásunk — a vármegye közlélmzésére és az alispán rendelkezésére kiutalt 15 kg. csöves tengerit.

Szeretnénk ujjongani és szeretnénk az örömtől a falba verni gondterhes fejünket és végül szeretnénk tudni, hogy mit gondol a Haditermény, talán azt, hogy viczczelni lehet az emberi gyomorral?!

*

Egy feljelentésről beszélnek Rimaszombatban, melyet a vörös-kereszt kórházban ápolat sebesültek ellen tett a kórház egyik szomszédja s a mely feljelentés egyenesen a honvédelmi miniszterhez lett irányítva.

Szivettépő hangon panaszkodik ebben a feljelentő, hogy a sebesült katonák lelopják kertjének gyümölcseit, ellopják kerijének termését és őt az anyagi tönk szélére juttatták.

Nem beszélünk arról, hogy illik-e sebesült és a feljelentő iránt és küzdött és vérzett katonák ellen egy pár szilvát vagy almát egyenesen a honvédelmi miniszterhez panasszal fordulni, bár erről is lehetne egy pár kemény szavunk, mert inkább az anyagi romlás útján lévő szomszéd ur sorsáért aggódunk, akit arra az anyagi tönk szélre, ahol ő van, a legszivesebben szeretnénk követni.

*

A szódaviz ára nincs maximálva s így a korcsmárosok, vendéglősök tetszésük szerint mérik a hajdan kétkrajczáros szifont. Ez időszerint a vendéglőben a legolcsóbb ára 40 fillér, ha állítólag jégbe van behűtve 50 fillér. Ötven fillér egy

fél liter vezetéki viz, amelyben legjobb esetben 10 fillér ára szénsav van s melynek fele, mert éppen 10 fillér értékű szénsav sincs benne, az üvegben marad. Ez is még ma 50 fillér, de kilátás van, hogy pár nap múlva 1 korona is lehet.

Hát ez hallatlan uzsora; 50 fillér egy üveg szódaviz! Már csak igazán a

levegőre kerülhet még a sor, mert a háboru hiénái mindent kiuzsoráztak.

Tessék a hatóságnak a szódaviz uzsorákat megrendszabályozni. Csodálkozhatunk-e azon, hogy a tejes 54 fillérért nem akarja adni a tejnek literjét, ha egy félliter szódavizért 50 fillért vesznek el?!

Közlélmzési aggodalmak és szomorúságok.

Aggodalmasak és szomorúak az emberek, a háboruokozta lelki elfásultság nem engedi azt, hogy dühösek legyenek.

Aggodalmasan és szomorúan járnak, dolgoznak és élnek s csak nagyritkán tör elő egy mély sóhaj a keblükből s ebben a sóhajban ilyen szavak keseregnek: liszt, árpa, zsir, káposzta, fa és a többi szomorúság.

Ezekről a közlélmzési aggodalmakról és szomorúságokról szeretnénk egy-pár sorban beszámolni.

A buzavásárlás lehetetlensége.

A buza vásárlására vonatkozó rendelet azon igényét, hogy a vásárlási jogosultságot a község területén kívüli helyekre a közlélmzési hivatal elnöke kiterjesztheti, hiába várjuk. — Heteken keresztül ígéretekkel éltünk, most már lemondtak erről az emberek és letargikusan veszik tudomásul, hogy az ő számukra a buza bevásárlása teljesen lehetetlen.

Egy-két ritka, szerencsés emberen kívül, akiknek jutott a község területén termelt buzából, a többi mind hatósági ellátott lesz és viselni fogja ezen szimpatikus fogalom minden keservét és nélkülözését!

A rozsnóiak „siralmas éneke.”

A „Rozsnói Hiradó” legutóbbi számában siralmas éneket zeng egy beszerezni óhajtó a rozsnóiak szomorú helyzetéről, mely úgy állott elő, hogy az alispán a méltányosság és az egyenlő elbánás álláspontjára helyezkedve, az országos közlélmzési hivatalnak Rozsnó város részére körzetkiterjesztést biztosító rendeletét nem adta ki s annak kiadását attól tette függővé, hogy a törvényhatóság egyéb városai és községei részére is biztosítatik-e ezen kedvezmény.

A rozsnóiaknak ezzel kapcsolatos éneke siralmas s bár a kezdetén hangulatot ébresztő, mert egy régi nóta hangjait pendíti meg, a vége felé az elkeseredés és az izgalom sötét színeivel tetszeleg.

A háborunak s a mostani közlélmzési állapotoknak kellett előjönniök ahhoz, hogy az emberi idegesség oly fokra feszüljön, ahonnan az alispán jogos és helyes intézkedéseit csak fekete pápaszeggel láthatják s hogy a jó és békés öreg „Rozsnói Hiradó” fiatalos támadó kedvre kapjon!

Mivel hizlalunk?

Az aggodalmak és szomorúságok ebben a felkiáltásban konkludálnak ma: „mivel hizlalunk?”

Árpát csakis a község területén szabad vásárolni, a vásárlási körzetkiterjesztést kérő alispáni előterjesztésre eddig válasz nem érkezett, s korpát — a korparendelet jóvoltából — a kis hizlalók nem kaphatnak, burgonya annyi sincs, amennyi az emberi élelmzésre szükséges s így a legkétségbeejtőbb állapotban élnek azok, akiknek egy-két malaczuk van s akik arról álmodoztak, hogy ebből elláthatják a jövő évi zsir- és szalonnaszükségletüket.

Szeptember elején vagyunk. Ilyenkor már szemesre kell fogni a disznót s hogy ez egyhamar lehetséges is lesz, erre semmi kilátásunk sincsen.

Az emberek kénytelenek piacra vinni a malaczokat és itt megtörténik az az abnormis körülmény, hogy a nagy felhajtás dacára az árak magasak, mert élelmes ügynökök Ausztria részére összevásárolják a disznókat.

Ez azok szempontjából, akik kénytelenek eladni malaczaikat, biztató és örvendetes jelenség, de szomorú és aggodalmat keltő általános gazdasági szempontokból s azt eredményezi, hogy disznóhust hónapok óta nem látunk a rimaszombati piacon.

Rimaszombatban nincs zsir.

Pedig ma úgy áll a helyzet, hogy Rimaszombatban zsir sincsen.

A város tartalékkészlete, melyet zsirjegyek ellenében hozott forgalomba, elfogyott s hogy újabb készlet mikor lesz, ezt a legokosabb emberek sem tudhatják, nem lévén senki sem tisztában Rimaszombat közlélmzési politikájával.

A nagy zsirinség azt eredményezte, hogy a vajnak az ára — nem törődve azzal, hogy máximálva van — oly mértékben ment fel, mely nemrégén elképzelhetetlennek látszott. Ma 16—18 korona egy kilo vaj és sokszor ezért a pénzért sem lehet kapni, mert a piacra soha semmi sem kerül ebből az árucikkből.

A zsirkérdés jelene és jövője tehát méltán adhat aggodalmas szomorkodásra okot.

Hirek a gömöri közlélmzés és közellátás világából.

Az őrlés rendje. A hivatalos lap vasárnapi száma közli a kormány 3056. számú rendeletét, amely a kenyérmagvak őrlését szabályozza. E paragrafusok az ideiglenesen már életbelépett gyakorlatot szentesítik, megállapítva a

buza kiörlését 80, a rozsét 82 százalékban a tavalyi 84, illetőleg 85 perccel szemben. A múlt évi 15 százalék ellenében a nullás buza liszt (esetleg dara) hányada 20, a főzöliszté változatlanul szintén 20 perccel a buzakenyér lisztre emígyen marad 40 százalék (az utolsó gazdasági évben 49.) A rozsól az idén is egyminőségű lisztet gyártanak. Ha a buza minősége 76 kilónál, a rozsé 71 kilónál kisebb vagy nagyobb, továbbá, ha a buza idegen magkeveréke két százaléknál több, az egyes örlemények quótája ugyanabban az arányban változik mint eddig. A malmok jövőben is csak vémörést végezhetnek és az egyes törvényhatóságok által megállapítandó, kizárólag terményben szedendő örlési vám nem lehet több tíz százaléknál, a H. T. azonban pénzért örölthet. A közlelmezési miniszter a kiörlésre nézve megállapított arányokat a szükséghez képest megváltoztathatja.

A buza vásárlás lehetőségei teljesen megszűntek, amennyiben megjelent az Országos Közlelmezési hivatal elnökének egy általános rendelete, amely elutasítja a városok és községek körzetkiterjesztési kérelmeit. — A városok polgármesterei kötelesek sürgősen összeállítani az ellátatlanok névjegyzékét s ennek alapján a közlelmezési hivatal a havi lisztükséglet kielégítéséről fog gondoskodni s a további lisztellátás is úgy történik, hogy két havi quantum mindég tartalékban maradjon. Ugyanígy gondoskodik az alispán utján a községek ellátásáról is.

Rendelet a zöldség- és gyümölcskonzervekről. A Közlelmezési Hivatal két rendeletet adott ki, melyek közül az egyik a szállítási igazolványok használatát kiterjeszti a bármily módon készített zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzervekre. A másik rendelet felhívja a konzervgyárosokat és minden olyan ipartelep tulajdonosát, aki konzervek készítésével iparszerűleg foglalkozik, hogy készleteiket fajtánként elkülönítve, kilogrammsúlyban jelentsék be a Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi R.-t.-nak (Budapest, IV., Városház utca 4.) — A rendelet egészben véve helyeselhető, mert ha a friss főzelék- és gyümölcsféléknél már alig leküzdhető nehézségei lesznek is az említett társaságnak, legalább a konzervek szemeltartására, valamint helyes és méltányos felosztására gyakorolhat majd befolyást, miután a most kiadott rendelet erre nézve még idejében intézkedik. Különösen ki akarjuk emelni azonban a Közlelmezési Hivatal azon czélszerű intézkedését, hogy az összes konzervek és készítmények adás-vételét vagy forgalomba hozatalát a maxi-

mális árak életbeléptetéséig, illetve további rendelkezésig megtiltja.

A korai burgonya ára szeptember hó elsejétől kezdve további rendelkezésig 35 korona métermázsánként.

Zsir érkezett az alispán rendelkezésére, amelylyel a városok szükségletét látja el. — A rendelkezésre álló mennyiség azonban oly csekély, hogy Rimaszombat városnak alig öt métermázsza jutott.

A hadikávé ellátás ügyében a közeli napokban jelenik meg az alispáni rendelkezés s hallomásunk szerint két havi fejqótában lesz megállapítva és pedig a rendszeres kávéfogyasztó és nagyobb igényekkel rendelkező néposztály részére két hónapra 100 gramm, a kisebb igényű részére két hónapra 50 gramm kávé fog jutni. A kávé már ki van utalva az alispán részére, de mire ez megérkezik, valószínűleg közel leszünk az októberhez s így a rendszeres ellátás csakis októberben veszi kezdetét.

Paprikát oszt szét az alispán a rimaszombati kereskedők között a napokban s így végre hozzájuthatunk maximális áron ezen fontos életszükségleti cikkhez is.

A mákarak és a kereskedők. A mák ármaximálása 250 koronában súlyosan sérti a kereskedelmi érdekeket. Sérti először azért, mert a rendelet oly későn jelent meg, hogy a mák szüretelése már az egész országban befejezést nyert és mákban jelentékeny forgalom fejlődött ki. Persze a maximálásnál jóval magasabb áron. Sérelem érte másodszor azért, mert az eddigi gyakorlat általán az volt, hogy az illető termésnek maximálása és zár alá vétele esetén az előre létesített kötések a rendelet hatálytalannították, ami most nem történt meg. Ennek folytán horribilis árdifferencia és ebből folyólag károsodás szakadt a kereskedők nyakába, bármily jóhiszeműleg és körültekintően is jártak el a kereskedők. Szükséges volna tehát, hogy a kormány ezen sürgősen segítsen. Ezt tette szövé a Kereskedelmi és Iparkamara a kereskedelmi miniszterhez intézett kiterjesztésében. Ebben az előterjesztésben a kamara energikusan kikel az ellen, hogy a kereskedőkkel fizetessék meg a termelő törvényileg meg nem engedett — maximális árt meghaladó — hasznát.

Világháború.

A vérivatar nagy erővel tombol és mostanában még dühösebb kitörései várhatók.

cserregne. Szegény anyádnál is olyan kihót az élet, nóta se hallik, ostor se pattog, mintha mindég temetnének. Leikem Piroskád meg akár a letört lilium, se hót, se eleven, két piros orcája olyan sápadt mintha mindég tejbe mosakodnék, még a nap se fog ki rajta, te érted való örökös búbanatos aggódástól. Pedig ugyan csak kellett magát előtte Bodon Gyurka, mindéig körülötte tündörködik. Hiába köt utilaput a talpára Piros, hiába mondja neki fel is ut, le is ut, a májustát mégis elhozta nekie Piros bosszuságára. De ez a szótalanság édes fiam meglátszik ám az egész talu asszonynepe, nincsen fénye a munkájuknak. A fonással, szövessel is úgy haladtunk, hogy szinte röstelkedem kimondani, Lucza módra. S im mire odaértünk, hogy a napsütötte páston végig kihuzuk, kitergessük a fehér gyócsot, minden asszony szive keservesen teljádult, riva fakadt. Minek ez már? Kinek varrunk már belőle üngöt, gatyát? Éle még! Látom-e még valaha! Mikor is jó már haza! Így epeskedtünk mindéig, mert hiszen te tudod legjobban, alig van ház, pitar, amelyiknek ne hiányoznék az egygyik munkás keze. Mind kardot kötött az oldalára, hogy a hazát megvédje veled egygyütt én szerelmetes jó fiam.

A jó tiszteletes ur is im, jaj be megrikat minden hívőjét vasárnapon, vigasztaló, könyűnket fakasztó, meg meg letörő, drága halottainkat is messze távol, idegenbe is elfödélő imádságos szavaival. Hogy az a jó Isten áldja meg érette. De áldjon meg téged is lelkem, én szerelmetes szép magzatom! Jóságos kezének minden hazaterelő áldásával! A te érette örökké imádkozó öreg szüléd *Lukács Tereza.*

Legszenzációsabb lett most az olasz offenziva, mert az eddig tapasztaltaknál jóval nagyobb erővel lépett föl és példátlan szívóssággal tartja magát, ami kétségtelenül arra mutat, hogy az olasz hadvezér jól szervezte meg az offenzívát.

Az olasz offenziva kétségtelenül bizonyos kezdő sikereket mutathat föl, különösen Görz-től északra az Isonzó folyó plavai hajlásában, ahol a mi frontunk eddig jó mélyen belenyult az olasz frontba, ezt a benyomuló részt egyesre tudta az olasz erőfeszítés nyomni. Ebből láthatjuk, hogy milyen gyöngye lábbon állanak a kávéházi és utcai stratégiák fejtegetései, akik ebből Trieszt közeli veszélyeztetését magyarázgatják. Külömben az ilyen halálmadarakra nem érdemes hallgatni; meggyőződünk róla, hogy nem is olvassák végig a jelentéseket, csak úgy a maguk oktalan félelmeiből és sejtelméiből jósolgatnak alaptalan dolgokat, a nélkül, hogy fogalmuk volna egyik vagy másik hadállás értékéről és fontosságáról; csak annyit tudnak, hogy a ki előre megy az győz; aki hátrál, az veszít. Pedig megfordítva is állhat a dolog, az mint tanu rá Fabius Cunctatoról Hindenburgig minden tehetséges hadvezér.

Az olaszok kétségtelenül nyertek valamit avval, hogy Auzzától délre az Isonzón átkeltek és frontunkat felnyomták a Bainsizza heiligenesti fensikra; nyertek egy darab területet, de hogy onnan inkább veszélyeztetik-e Triesztet, mint előbbi állásaikból? az nagy kérdés. Mert nem minden könnyebb, ami közelebb van. Itt pedig a mi új állásaink magasabb, meredekebb helyekre kerültek és azokat nehezebb bevenni, mint az Isonzó partiakat volt. Az újabb támadások meg is mutatták, hogy ezekkel nem bír a makacs és szívós ellenség.

Egyébként onnan nincs is Trieszt közvetlenül veszélyeztetve, hiszen Trieszthez a déli szakaszon át nyílik az ut a Hermada dombokon át. A Hermada pedig, mint az olasz lapok dühösen írják, még mindig véresen vigyorg. A Hermadához nem férhet hozzá az ellenség, bár Selot el is foglalta, de a Hermadát védi még a brestoviczai szakadék is, épúgy mint délről San Giovanni, Duino védik tenger felől a Triesztbe vezető utat.

Középen pedig a Monte san Gabriele a legfontosabb oszlopunk, míg ezt tartjuk, addig északi és déli Isonzó frontunk nem egy könnyen inog meg. Ha a Monte san Gabrielét el tudná venni az ellenség, akkor hátrálni volna kénytelen az egész front. De úgy látszik, erről nincs szó és Cadorna is sok olaszt áldoz ennél csekélyebb eredményekért.

Levél a harctérről.

Édes anyámasszony, fölnevelő dajkám!

Ne rijjon már annyit, édes anyám! Azt is tudom, természete ez az asszony népek, hogy akkor is ri, mikor nem kéne. Mikor pedig igazuton jár a szive; annyit sir ri össze, hogy egy köblös buza földet is meg lehetne véie öntözni! Hászen nincsen én nekem olyan ros sorom, mint a hogy kedves anyámasszony elgondolja! Ennem is van mit, Isten napiját se nélkülözöm, hogy pedig vágok, lövök, szurok ha kell... Ej, ej, édes szülém! Bizony elpirulna tisztes orcája, ha azt látná, hogy gyávan meglutnék mikor az ellenségem a fejem felett akarná a saját házamat rám gyújtani. De az árgyéhiusát! erre már megmozdulna a ksrunk, még ha lefognák is! Majd csak haza vezet az a jó Isten! Csak várjon még egy kicsinyig türelemmel édes szülém! Csak megtisztítsuk ezt a vérünkkel áztatott szép hazánk földjét, úkapáink örökét, a benne burjánzó gyomtól, dudvától! Hászen nem ugyaneszt cselekszi e édes anyám az ablakalatti fodormentás, mályvás kiskertjébe, ha befolyja a szederinda?

Lásza, lásza anyámasszony! Ha pedig egy kis karcot kap egygyikünk, másikunk... Azért se kell rini! Hászen, kuruczok vonánk, vagy mi a szösz! Halálba szégyelném magamat, ha piros véreimmel még csak meg se festeném azt a talpalatnyi földet a min állok s a mi a mindennapi kenyereket megadja kegyelmesen! De azért ha mindéig rina is s ha száz szivem ha vóna is, mind a százzal megköszönném kigyelmednek édes anyám, jóságos lelke értem szálló imádságát, utánam hulló könyűit. S ha valakit; úgy kigyelmedet tudom meghallgatja az egék

TÁRCZA.

Két levél.

— Irta: ÖZV. PÓSA LAJOSNÉ. —

Levél a faluból.

Szivem magzatja, lelkem jó fiam!

Találjon ezen pár könnyel írott soraim olyan friss jó egészségben én édes, jó fiam, mint a milyenek a jó Isten elé bocsájtalak mindennapi imádságomban. Jaj ha mind azt leírhatnám, ezen irásomban, a mennyi epedő sóhajtást küldök utánad a pirkadó hajnaltól, kis falunk estvéli harang szólásaig: s a két szemnyi könynyüm leperreg odáig ott, a távolban is téged áldón kísérő két kút mély szememből, jaj de egyszerre tele is lenne véle ezen szomorú levélem! Az öröm sem öröm nekem már nélküled én szép magzatom! Pedig az Égett mesgyén, a Boronczon, lágyan ringatja a tavaszi szél a gazdagnak ígérkező dús Isten áldását, s ha a mindenható is úgy akarja: foszlós belü kenyer csak lesz szegény asztalunkon, hej, de ha te újból meg nem szegheted azt én jó fiam... Könnyümmel sózom meg minden harapását! Csakó téhen egy tarka boczikája is rag-kapálódzik kötelén szent György óta. Ugy-e bizony nagy örömed tellenek benne édes fiam? Szinte látom tarka szőrét czirogató munkás két kezedet! Az a bizonyos hűséges öreg fecsképar is megjött időre, még kékelní sem kékeltet a kankalin, a gólyahir se sárgálott a mezőn. — De hidd el jó fiam, madár szívük is megértette, hogy betakaró szárnya hiányzik az eszterhéjnak, ficserkélésük is mintha szomorubban

Az orosz és román front némely részein elég nagy harcok folytak, de nem általános jellegűek, inkább helyi, részleges vonatkozásúak. Így Bukovinában Csernovitztól keletre elfoglaltuk Boján falut s a Dolzok magaslatot s Beszarábia határáig előnyomultunk. Az Ojtozi völgy mindkét oldalán is előretörték József főherceg csapatai s Mackensen seregei is előnyomultak Foksanitól északra.

Az oroszok a Dünától délre önként visszavonultak néhány helyen.

A flandriai arcvonalon részleges kemény harcok tombolnak; a francziák is hasztalan támadják a németeket Verdunnél, nem bírnak velük s egy amerikai bizottság is bevehetetlennek tartja a német nyugati állásokat. Macedóniában is éled a harcok tüze.

Hirek és vegyesek.

Személyi hírek. Putnoky Mórész főispán az elmúlt hét keddjén és szerdáján Rimaszombatban tartózkodott.

Királyi köszönet. A garami járás nevében Komáromy István főszolgabíró táviratilag üdvözölte a bolgár királyt trónralépte 30 éves évfordulóján, mire a király megleghangu táviratban mondott köszönetet.

Allatorvosi áthelyezés. A földművelésügyi miniszter dr. László Hugó m. kir. állatorvost, a szolgálat érdekében Rimaszombatról Szentgotthárdra és Szentgotthárdról Rimaszombatba Révész Hugó m. kir. állatorvost áthelyezte.

Miniszteriumi kinevezés. A király dr. Bernát Géza vallás- és közoktatásügyi miniszteriumi fogalmazónak a miniszteri segédtitkári címet és jelleget adományozta.

Tanügyi kinevezések. A kultuszminiszter Bihary István kir. segédtanfelügyelőt a VIII. fiz. osztály 3-ik fokozatába kir. segédtanfelügyelővé és Rózsa György rimaszombati iskolátogatót a IX. fiz. osztály 3-ik fokozatába iskolátogatóvá kinevezte.

Athelyezések. Kathona Gézá, aki nálunk mint polgári leányiskolai tanár és igazgató hosszú ideig működött, Erzsébetfalváról áthelyezte a miniszter az újpesti polgári fiúiskolához igazgatónak, Ratkó Margitot, aki szintén évekig tanított nálunk, Zilahról Breznóbányára helyezték át.

ura, légynek se vétett, embernek nem ártott, mindég imádkozott, mindég csak áldott! Anyomoknál se temessenek mindég, ha niesen a ki meghótt. Azt írja édes anyám, hogy kedves darász dereku, csillagszemű mátkám Piroskám orcája halovány lett. Haj! majd festek én gyöngyvirágom olyan piros rózsát rája, hogy még a dombi vadrózsa bokor se ringat különbet! Csak haza sodorjon, ha mindjárt a levélhullató ősz is! Bodon Gyurkánk meg édes anyám mondja meg, hogy ha kedves élete, ne kopogtassa azt a csámpás csizmáját a rózsám ablaka alatt, mert ha nem fojtották még bele az ördögök a szulfáját, majd belé fojtom én a csikorgóját! Piroskának meg azt üzenem, hogy ha haza kerülök adok olyan csókot a szájára, fülhallik a csillagos kéklő menyországba. Hát megjöttek a fecskék is? eszterhéjünk hűsége lakóit de a ficserkélésüket is akkor hallgassa meg édes anyám, mikor felhő nem ereszkedik jóságos szivére s könyű se reszket két szeme pilláján, bezeg más lesz a nótájuk akkor! Cséő csákó! nem csak téged, tarka boczikáját is de sokszor meg-meg simogatom én gondolatban! Aztán adja ki nekik a porciót édes anyám! egy kis sóskenyérrel se feledje el megkínálni édes anyám helyettem is!

Hej! csak nagy sor ez a mi srunk édes szülém! Most már aztán elmondhatjuk, nemcsak verejtékkel de vérünkkel is áztatjuk a haza minden rögét!

Hogy én is vágyódnék már szülőanyámat enyéimet viszont látni... Csak az a jó Isten a tudója! Mig egy karommal a hazám védem, a másikkal kigyelmeteket zárom epedő szivemre, kedves szülém, édes mátha párom! A ragyogóját! Még utóbb én is riva fakadok. Már pedig rivó katonát még az angyalok se bocsátanak be a menyországba! Az én teremtem áldja meg hát mindnyájokat erővel egészséggel hűségese katoná fia Lukács Ferkó, két csillagos!

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegyei közigazgatási bizottság e hó 10-én, hétfőn tartja rendes havi ülését.

Beiratások. A héten mindenféle szülők és kisebb-nagyobb tanulók járnak-kelenek a városban s mint az orgonasípok sorakoznak a fiatalok a felnőttek mellé a legapróbb 6 évesektől az ütőköző bajuszu vagy hosszuruhás 18 évesekig, esetleg azon túl is. Minden iskolában most folynak a beiratások s a héten véget is érnek úgy az elemi, mint a polgári iskolában és a főgimnáziumban. Azután csak egy-két elkésett fecske jön még betegség vagy más fontos ok miatt később. — Üdv és kitartás a városunkban tudományt és kulturát kereső fiataloknak!

A Tompa-jubileum előkészületei. A Tompa Mihály születésének 100 éves évfordulója alkalmából e hó 28-ikán méltóságteljes ünnepségek keretében áldoz vármegyénk közönsége Tompa Mihály hallhatatlan emlékének. Az ünnepségeket rendező bizottság a múlt hó 27-én tartott ülésében megállapította az ünnepi diszközgyűlés programját, amelyet a közeljövőben publicálni fog. A diszközgyűlés programjait között kétségtelenül a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot a nagy költő kortársának, a „hanvai remeté”-nek felolvasása, amely elé nemcsak e vármegye közönsége tekint érdeklődéssel, hanem az országos irodalmi körök is. A diszközgyűlés után a vármegye közönsége és az egyes testületek meg fogják koszoruzni Tompa Mihály szobrát s itt fog lejátékozni egy másik irodalomtörténelmi becsü esemény: elszavalásra kerül Lévai Józsefnek erre az alkalomra írt ünnepi ódája. A közönség ezután Tompa szülőházát keresi fel s itt is kegyeletes beszéd emlékezik majd meg a nagy költőről. Megelőző napon, szeptember hó 27-én este az ünnepségre összegyűlekező vendégek tiszteletére a vármegye egy irodalmi műestélyt rendez, amelynek programja az irodalmi meglepetéseken kívül rendkívül magas nivóju és magas művészi értékű lesz. Az estély rendezését Gál István elnöklete alatt álló bizottság végzi, míg a diszközgyűlést rendező bizottság elnöke dr. Söldos Béla s a vendégek elszállásolását s az utcai ünnepségek rendezését eszközöz bizottság élén dr. Kovács László polgármester áll.

Eljegyzés. Ugrik Gabriella Kecskemétről legközelebb jegyet váltott Igiel Altréd 80-ik gyalogezredbeli századossal, aki Lembergbe való. A menyasszony atyja hosszabb ideig nálunk működött, mint mérnök az osztálymérnökségnél.

Fehér Gyula miskolczi Máv. hivatalnok, aki iskoláit Rimaszombatban végezte, eljegyezte Szegedy Lenkét, Szegedy Gábor nemesradnóti körjegyző leányát.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Masika László rimaszombati kir. törvényszéki irnokot az eperjesi kir. törvényszékhez helyezte át.

Igazgatói változás. A rozsnói róm. kath. főgimnázium eddigi igazgatóját a jászó vári prelátus elhelyezte a főgimnázium éléről s helyébe dr. Lacsny Imre Lajos kassai tanár kerül.

Halálozások. Markó J. Imre Rozsnón életének 75-ik évében a múlt hó 25-én meghalt.

Emmer István, a siketnémák jolsvai intézetének igazgatója életének 37-ik évében ez év július hó 26-án az olasz harctéren hősi halált halt. A fiatal igazgató a siketnémák debreczeni intézetétől lett a jolsvai intézethez kinevezve, de igazgatói állását nem foglalhatta el, mivel — mint a 72-ik h. e. zászlósa — a harctéren teljesített szolgálatot. Halálát a siketnémák jolsvai intézetének tanári testülete külön gyászlapon tudatja.

Athelyezés. A honvédelmi miniszter Pogány Ferencz 16. gyalogezredbeli főhadnagyot a vármegyei törvényhatósági munkabizottsághoz beosztott hadifogolyügyeleti tisztet a póttesthez visszahelyezte.

Új főhadnagy. Záborszky Miklós 34-ik gyalogezredbeli hadnagy a Gömörben is széles körben ismert zongoraművész, az augusztusi előléptetések alkalmával főhadnagynak lett kinevezve.

Új hadnagy. Ifj. Komáromy Gézá, a 60-ik gyalogezred zászlósa, aki jelenleg az iteni vörös kereszt kórházban van mint üdülő, legközelebb hadnagygyá nevezték ki.

Pályázat szolgabírói állásra. A vármegyei Hivatalos Lap legutóbbi száma közli az alispán pályázati hirdetményét a Söldos Bertalan elhalálása folytán megüresedett egy szolgabírói állásra. Értesülésünk szerint ezen állásra az egyedüli pályázó Szentmiklóssy Zoltán várm. aljegyző, h. szolgabíró lesz, aki eddigi közigazgatási tevékenységével a feledi járás közönségének osztatlan közbecsülését érdemelte ki. Az így megüresedő vármegyei aljegyzői állásra — tudunkkal — egyedül ifj. Szakall András tb. vármegyei aljegyző fog pályázni, aki jelenleg mint katonatiszt frontszolgálatot teljesít.

Érettségi elnök. A szeptemberi érettségi vizsgálatokon — amelyekre a kormány ez alkalommal sem küld képviselőt — a rimaszombati főgimnáziumban az elnöki teendők ellátásával Simon Mihály helybeli ref. lelkész bizták meg. Ez alkalommal a sárospataki és miskolczi főgimnázium tanulói is itt érettségiznek.

Megsebesültek. „A 16-os Honvéd” jelentti, hogy Vincze Gyula (Gortvakistalud) és Jánoska János őrv. (Koháryháza) megsebesültek a közelmúlt harcokban.

Vitézségi érem. A román harctérről egy levelező lapon tudatják, hogy Lőrincz János távbeszélő — aki mint rendőr éveken át városunkban működött — megkapta a bronz vitézségi érmét.

Gömöri tiszték fényképei. Az „Ország-Világ” legutolsó száma katonatisztek fényképeit közli s ezek között ott látjuk Gál Barnabás honvédtüzér főhadnagy és ifj. Sárkány Kálmán tartalékos tüzérhadnagy, Dobsina város jegyzőjének fényképét.

Kitüntetés, előléptetés. „A 16-os Honvéd” című lapból vesszük át a következőket: II. oszt. ezüst vitézségi érmét kaptak: Simavecz János őrvezető Harmacz, Lavrincz Márton Garamfő, Ruszó Bertalan Pelsőcz, Bódi Béla Rimaszombat, Palcsó Sámuel Balogpádár, Martinka János Kisteketepatak, Dobos Mátyás Rimakokova, Jeney Sándor Jéne, Kvanda Mátyás Rimakokova, Dvorszky Ede Rozsnó, dr. Heselitz Árpád kpvj. ez. őrmester hadapródjelölt őrmesterré lépett elő.

Olcsó takarmány. Más országokban nemcsak a szénát használják takarmánynak, hanem az akáczfák és erdei fák lombjait is leszedik ősszel és szárítják erre a célra s a lombok tápláló értéke majdnem akkora, mint a szénáé. A mai szük időkben kár volna föl nem használni és télire össze nem gyűjteni ezt az olcsó takarmányt, amelynek összegyűjtését és szárítását az iskolás gyermekek is végezhetnék s bizonyára szívesen vállalkoznának rá.

A talpbőr a kereskedelemügyi miniszter legújabb rendelete értelmében ezentul hatósági felügyelet alatt kerül forgalomba. A bőrt egy mennyiségben utalja ki a bőrelosztó iroda az alispánnak s ő intézi majd az egyes kereskedők közötti szétosztást.

Köszönetnyilvánítás. Lukács Gézá né hálás köszönettel nyugtazza őzv. Hámos Aladár né szül. báró Vay Mariska azon jótékony adományát, melyet egy kosár alma alakjában a nyomorék-gyermekek otthona részére juttatott.

Az új moziudény első estéi e hó 1-én és 2-án zajlanak le s a megnyitó előadáson egy klasszikus szépségű magyar film, a „Karthausi” kerül bemutatásra. — A közeli előadások műsora a következő: Szerdán, szeptember 5-én „Arany pök”, társadalmi dráma 3 felv. Szerelmi mámor, vigjáték. — Szombat és vasárnap, szeptember 8-án és 9-én „Alibi” I. detektív dráma 3 felv. Szerdán szeptember 12-én „Agglegények házasága”, vigjáték 3 felv. Főszerepben Dorit Weixlerrel. Nyílt tengeren, dráma. — Szombat és vasárnap, szeptember 15-én és 16-án „Alibi” II. detektív dráma. Spanyol tánczosnő, vigjáték.

Veszek használt szénkályhát
Czim? Megtudható a kiadóhivatalban.

Reminiscencia iglói Szontagh Erzsébet felett. Iglói Szontagh Erzsébet elköltözött az élők sorából! Befejezte munkás, tevékeny életét; ő volt az, aki nővérel: iglói Szontagh Arankával együtt megteremtette az immár világhírűvé vált „Csetneki csipkét.” — Ősi nemesi családból származott. Ő róla el lehet mondani, ő nemcsak született arisztokrata volt, hanem szíve, lelke s műveltsége folytán, egy valóban nemes lény volt! Ügyessége pedig mesebe illő! Nem volt p. u. az a kézzel készíthető dolog, amit ő nővérel együtt át nem tanulmányozott és művészi tökélyre nem vitt volna. Így a festésztől kezdve, minden néven nevezendő női kézimunka, ruhavarrás, fűző, kalap és virágkészítés — le egész a cipészetiig, mindenhez mesterien értett! Még 1916 tavaszán bemutatta, hogy egy-pár kifogástalan magas női bőrczipő a legjobb anyagból 24 koronából kiállítható. A „Csetneki csipké”-vel pedig önmaguknak oly emléket teremtettek a „Szontagh nővérek”, mely feledésbe nem megy többé soha! Sokaknak még emlékében lesz az a kedves „Csetneki csipke tanfolyam”, melyet városunkban Samarjay Jánosné urnó létesített s melyen rangkülömbőség nélkül, a város összes asszonyai és leányai részt vettek; a férfiak pedig, mivel oly nagy buzgalommal láttunk e gyönyörű csipke megtanulásához, nevetve mondogatták: „Csetneki csipkelázban” szenvednek hölgyeink! — Iglói Szontagh Erzsébetről el lehet mondani, nem élt hiába! Csetnek vidéke bizonyosan nagy kegyelettel fogja őrizni emlékét, mert Csetneken áll az ősi Szontagh kastély, melybe nyaranta mindig vissza-visszatértek a Szontagh-nővérek. — Együtt nevelték az ottani ifjúságot, gyakori felolvasásokkal és különböző tanfolyamokkal fejlesztették az ifjúság ügyességét is, mert nemcsak az értékes csipke horgolására tanították az egész vidéket, létesítettek ők vegyítisztító, főző, sőt kertészeti tanfolyamot is. — Iglói Szontagh Erzsébet nem ment férjhez, nem siratja őt férj vagy gyermek, de siratja az egész vidék: Csetnek és mindazok, akik őt közelebbről ismerték! T. B.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok a tisztelt jóbarátaim s ismerőseim, kik boldogult édes anyám végtisztességén megjelenni vagy elhunyt alkalmából részvétüket kifejezni és ez által fájdalmunkat enyhíteni szivesek voltak, fogadják ez uton egész családom nevében is kifejezett hálás köszönetemet. — Rimaszombat, 1917. aug. 30.
Dr. Csernay Dániel.

Hősi halál. Pintér Hugó 310. h. gy. e. hadnagy, századparancsnok augusztus hó 19 én kötelességteljesítés közben fejlődés következtében a galicizai határon hősi halált halt. — Az elhunyt kiváló szellemi képességekkel megáldott ifju, aki mindössze huszonnégy tavaszt látott, ragyogó példaképe volt a lelkiismeretes, pontos, kitartó bátor katonának, kiről bajtársai a legnagyobb szeretettel és elragadtatással beszélnek. A gorliczei áttöréstől kezdve — ahol ellenséges golyó hét fogától fosztotta meg — számtalan csatában vett részt és páratlan vitézségével megszerezte a vaskeresztet, két signum laudist, a nagy ezüstöt és a bajor vitézségi érdemkeresztet. A megdicsőültben Fejér Miklós várgedei plébános szeretett öcsését gyászolja.

Garázdálkodó medve. Mint értesülünk, a Királyhegyen egy medve garázdálkodik s már több marhát és birkát leütött.

A tátrai express beszüntetése. Hire jár, hogy a Kassa és Budapest között közlekedő 1507. és 1508. számú gyorsvonatot, az ugynevezett tátrai express szeptember hó 15-én beszüntetik. Tekintettel arra, hogy ezen gyorsvonat ugy a fővárosból, mint Kassa felől előnyös összeköttetést biztosít, ez a hír bennünket is közlekedő érdekel. Ugy értesülünk, hogy a kassai keresk. és iparkamara alaposan megindokolt fölterjesztést intézett a kereskedelemügyi kormányhoz, amelyben a jelzett gyorsvonatpár állandó tenntartását kérelmezte.

Nyugtázás. A Vörös-Kereszt egyesület céljaira vettük és hálás köszönettel nyugtázuk a következő szives adományokat: Simon Gergelyné Balogpádár 7 drb tojást, Szabó László Várgede 50 kgr. lencsét adományozott.

Az elnökség.

Szaporítják a kéményseprő kerületeket. A múlt hó 29 én délután 2 órakor dr. Söldos Béla vármegyei főjegyző elnöke alatt értekezlet volt, amely a kéményseprőkerületek számának szaporításával s a kéményseprési díjak felemelésének kérdésével foglalkozott. Az értekezlet elhatározta, hogy a jelenlegi öt kerületből 8 kerület alakítását javasolja a vármegyei közgyűlésnek s a kéményseprési díjaknak 25 százalékkal való felemelését indokoltnak tartja. Az értekezlet javaslata szerint új kerület lenne a tornaljai és putnoki járás Tornalja székhelyűel, a garamvölgyi járás és a feledi járás kettéosztása folytán a Feled székhely körül csoportosított községek.

A nyári országos vásár városunkban e hét keddjén tartatott meg, amelyre az esős időjárás dacára rendkívül nagy volt a felhajtott állatok száma. Ez a körülmény mindenesetre a kétségtelentül fennálló nagy takarmányhiányra vezethető vissza, gazdáink igyekeznek a tél beállta előtt ki nem tehelhető állataiktól szabadulni. A felhajtott állatok közül igen sok cserélt gazdát, de különösen juh kelt el nagy számban és pedig a mai időkben is szokatlan magas áron. Ép így nagy ára volt a szarvasmarháknak is s csupán a lóarak estek lényegtelen mérvben.

Rendelet a bércszerzések ügyében. A hivatalos lap pénteki száma a kereskedelemügyi miniszter 61078. számú rendeletét teszi közzé, amely a bércszerzések ügyével foglalkozik. A bőrök forgalmáról kiadott korábbi rendelet értelmében a nyers marha, ló- és borjubőrök bérben való csereszertését, illetőleg a cserzést a kereskedelemügyi miniszter előzetes engedélyétől teszi függővé. — A rendelet most olyképen módosul, hogy az elhullott vagy kényszerűvárással leölt állatok bőrének cserzésére vonatkozó engedélyeket bizonyos megállapított kontingens keretében ezután a vármegye alispánja fogja kiadni. A másnemű cserzések iránti kérvények továbbra is a kereskedelemügyi miniszteriumhoz juttatandók.

Szerkesztői üzenet.

F. E. Beretke és B. K. Súr. Mi rendesen elküldjük — mint eddig is — a lapot a legnagyobb pontossággal expedálva, arról nem tehetünk, ha a postán nem járnak el hasonló gonddal és pontossággal és a panasz szerint annyi elküldött szám elkallódott. Tessék a postára róni a felelősséget, mert ott kell a hibának lenni, nem nálunk.

Gépiróleány állást keres.

Czim? megtudható a kiadóhivatalban

KERESEK

2 szobás bútorozott lakást, konyhával és egyéb mellékhelyiséggel. — Klein Béla katonai állatorvos, Rákóczy Ferenc-utca 12. szám.

Eladó ház.

Az Andrássy ut és Hunyadi-utca sarkán egy nyolcz szobából, fürdőszobából, 2 konyhából és mellékhelyiségekből álló, vízvezetékekkel, csatornázással és villanyvilágítással felszerelt tehermentes ház eladó. — Értekezni lehet ugyanott **Dr. LÁSZLÓ HUGÓVAL.**

300—400 métermázsas elsőrendű csemege-szőlőt

szállítok napi árban. — Nagyobb rendelménynél árengedmény. — Szállítás: **5 kilogrammos kosarakban.** 1—5

Waldmann József Sajószentpéter.

Irodista leány

ki az áruismeretet megtanulni s vevőkkel foglalkozni akar, **azonnal felvétetik!**

Lefkovits Ferencz kereskedésében.

Sajátkezüleg irt ajánlatokhoz az utolsó iskolai bizonyítvány is mellé csatolandó.

Hudecz István kályhás

Rákóczy-utca 24. (ezelőtt Jánosi-utca).

Hirdetmény.

1194. sz. — A rimaszombati kir. járásbíró-ság telekkönyvi hatósága közhírré teszi, hogy az osgyáni 289. sztkjvben A. I. 1—2. sor 1349. a/1., 1349. b/1. hrszám alatt felvett Jankovich Lajos hasznélvezeti jogával terhelt, kiskoru Jankovich Ferencz és kiskoru Jankovich Viktor telekkönyvi tulajdonát képező, a telekjegyzőkönyv szerint 561 kat. hold 174 négyszögöl területű ingatlan és tartozékai Rimaszombatban **1917. szeptember hó 11-én délelőtt 10 órakor** a kir. járásbíró-ság telekkönyvi hatóságánál — kir. törvényszéki épület földszintjén 3. szám — versenyaajánlati tárgylás utján bérbe fog adadni.

A feltételek a rimaszombati kir. járásbíró-ság telekkönyvi hatóságánál s Osgyán község telekkönyvi hatóságánál megtekinthetők.

Rimaszombat, 1917. július hó 25.

Smál, s. k. kir. járásbíró.

Kiadmány-hitelül:

Pongó, kir. telekkönyvvezető.

Putnok nagyközségben a havi állatvásár

1917. évi szeptember hó 6-ikán (csütörtökön) fog megtartani, melyre véssmentes helyekről mindenféle állat felhajtható. — Putnok, 1917. szept. hó.

Községi előljároság.

Faarverési hirdetmény.

4264—1917. szám. — A gömörkishontvármegyei Szabados községi volt urbéres közbirtokosság **Szabados községben 1917. évi október hó 9-én délelőtt 11 órakor** a községházánál tartandó nyilvános szó és írásbeli árverésen eladják a volt urbéres birtokosság tulajdonát képező erdő — Kakashegyi dűlő Lázárka völgyében — (a. u. ó. 13—14., 16., 22. és 23. osztagai) a mintegy 125 kat. holdon kibélyezett és a vevő által kitermelendő 7182 darab mintegy 1000 m³ re becsült széltörés lucz és csekély jegegyefenyő fatömegét.

Kikiáltási ár: Haszonfa 15 cm. alsóátmérőig köbméterenként 3 kor., 16—25 cm. alsóátmérőig 5 korona 50 fillér, 25—80 cm ig 8 korona. Tüzifa ürméterenként 1 kor. 50 fill. Pózna és rudfa folyóméterenként 2 fillér. Luczcserkéreg métermázsánként 2 kor. Kiszállítási határidő: bezárólag **1918. évi június 15-ig.**

Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek a rozsnói m. kir. járási erdőgondnok-ságnál és a szabadosi volt urbéres birtokosság elnökénél tekinthetők meg naponta délelőtt 11—12 óra között.

Rozsnó, 1917. augusztus 19.

A közbirtokosság nevében:

Nagy, főszolgabíró.